

**Проект на Национална програма „Стимулиране на
публикационната активност на научноизследователския състав
на държавните висши училища в България в световните бази
данни Scopus и Web of Science“**

Информация

Откриване / Приключване: 21.04.2021 г. - 21.05.2021 г. Неактивна

Номер на консултация: #5981-K

Област на политика: Наука и технологии

Тип консултация: ---

Вносител: Министерство на образованието и науката

Тип носител: Национално

Публикационната активност е важен елемент за обвързване на научните изследвания с нуждите и ползите за обществото и икономиката. България е сред страните с най-ниски нива на публикуване в авторитетни научни списания, което поражда необходимост от системно стимулиране на публикациите в реферирани и индексирани издания. Повишаването на подкрепата и развитието на научните изследвания като съставна част от висшето образование са и един от приоритетите в Стратегията за развитие на висшето образование. В тази връзка е необходимо въвеждане на рамка за стимулиране на изследователи, които публикуват в утвърдени и престижни научни списания, за да се постигне релевантност с напредъка на научните постижения в глобализирания свят.

В изпълнение на това е разработена Национална програма „Стимулиране на публикационната активност на научноизследователския състав на държавните висши училища в България в световните бази данни Scopus и Web of Science“ (Програмата). Целта на Програмата е повишаване броя на научните публикации на държавните висши училища в България, индексирани в световните бази данни. Програмата се разработва и в съответствие на чл. 91б от Закона за висшето образование (ЗВО), който регламентира средства от държавния бюджет да се предоставят и за финансиране изпълнението на програми за консолидация и оптимизация на ДВУ.

По Програмата ще се осигури целево съфинансиране на акредитираните ДВУ (по чл. 85, ал. 1, т. 7 на ЗВО), насърчаващи публикуването на научни статии, индексирани в световните бази данни чрез предоставяне на допълнително възнаграждение на изследователите. Очакваните резултати са увеличаване броя на научните публикации с български автори, индексирани в световните бази данни WoS и Scopus, което ще повиши видимостта на българските изследователи, и

нарастване на броя международни проекти, в които те участват. Ще се осигурят високо ниво на научните изследвания и висока компетентност на изследователите, което ще подобри качеството на висшето образование в България.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на образованието и науката

Адрес: София, София, бул. Княз Дондуков №2А

Електронна поща: priemna@mon.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Документи

Пакет основни документи:

[Становище на Научния съвет на Института по физика на твърдото тяло - БАН \(получено по електронна поща на 19.05.2021 г.\) - вер. 1.0 | 19.05.2021](#)

[Проект на Национална програма „Стимулиране на публикационната активност на научноизследователския състав на държавните висши училища в България в световните бази данни Scopus и Web of Science“ - вер. 1.0 | 22.04.2021](#)

[Мотиви към проект на Национална програма „Стимулиране на публикационната активност на научноизследователския състав на държавните висши училища в България в световните бази данни Scopus и Web of Science“ - вер. 1.0 | 21.04.2021](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

[Коментари \(csv\)](#)

Автор: Росица Николова (21.05.2021 16:55)

Становище на НС на Институт по минералогия и кристалография „Акад. Иван Костов“, подкрепено от млади

Становище на НС на Институт по минералогия и кристалография „Акад. Иван Костов“, подкрепено от младите учени и докторанти в института

Относно: Представен за обсъждане проект на Национална програма „Стимулиране на публикационната активност на научноизследователския състав на държавните висши училища в България в световните бази данни Scopus и Web of Science“

Представеният проект на национална програма е дискриминационен, юридически неиздържан и противоречи на целите и задачите на Националната стратегия за развитие на научните изследвания в РБългария 2030 и планът за нейното действие.

Основанията ни са следните:

1. Нормативната база за прием и обучение на докторанти (държавна поръчка), за получаването на образователната и научна степен „доктор“ е еднаква за висшите учебни заведения и всички акредитирани към НАОА институции – БАН, Селскостопанска академия, НЦЗПБ, др. извън БАН и ВУ.
2. Приетите минимални национални изисквания за придобиване на академични степени и длъжности са общовалидни за висшите учебни заведения, за научните организации в рамките на БАН и Селскостопанска академия и за научните организации, извън рамките на висшите училища, БАН и Селскостопанска академия. В РБългария научната дейност се регистрира в единен регистър, поддържан от НАЦИД.
3. Критериите за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност са общовалидни за висшите учебни заведения, за научните организации в рамките на БАН и Селскостопанска академия и за научните организации, извън рамките на висшите училища, БАН и Селскостопанска академия.

Ето защо, за нас е нелогично предложението за Национална програма за стимулиране на публикационната дейност, да се отнася само за учените от държавните ВУ в РБългария. Не е ясно и как подобна програма кореспондира с ежегодния анализ на резултатите от наблюденията на Комисията за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност. Програма насочена към стимулиране на публикационната дейност само на част от научната общност в страната е няма

да стимулира качествената публикационна дейност в престижни списания с висок импакт в световната научна общност, а ще създаде предпоставки за субективизъм, дискриминация и противопоставяне в научните колективи.

Автор: Катерина Стамболиева (21.05.2021 16:39)

СТАНОВИЩЕ НА НАУЧНИЯ СЪВЕТ НА ИНСТИТУТ ПО НЕВРОБИОЛОГИЯ, БАН

НС на Институт по невробиология-БАН на свое заседание проведено на 13.05.2021 обсъди предложения за обществено обсъждане проект на Национална програма „Стимулиране на публикационната активност на научноизследователския състав на държавните висши училища в България в световните бази данни Scopus и Web of Science“.

Научният колектив на института смята за похвално предвиждането на средства, които да се използват за подобряване на публикационната дейност в списания, реферирани в най-престижните бази научни данни. Учените от института знаят значението на публикуването в престижни научни списания, особено такива с отворен достъп, за повишаване на видимостта на научните достижения, което освен нарастване на авторитета на българската наука, позволява създаване на нови научни партньорства.

Членовете на Научния съвет на института са изненадани от negliжирането на част от научната общност в страната в предлагания проект. Изключително неприемливо е изключването на Българската академия на науките от предлагания проект – основната организация в страната, чиято цел е провеждане на високачествени научни изследвания в полза на обществото. Още повече, Българската академия на науките има най-голям брой научните публикации реферирани в Scopus и Web of Science.

Освен неравнопоставеност между учените в страната, предлаганият проект не разграничава качеството на изданията, реферирани в световните бази научни данни. В проекта не са предвидени средства за поощряване на публикуването в списания със свободен достъп чрез заплащане на публикационни такси или за споразумения между издателства и научни институции чрез програма за членство, която позволява предварително пълно или частично заплащане на публикациите на всички автори от тези научни организации. Такъв тип абонамент би намалил значително разходите на членовете на дадена научна организация. Проектът предвижда единствено подобро заплащане на автори на публикации, реферирани в Scopus и Web of Science, без да осигурява начин и средства за постигане на по-добра публикационна активност.

Заложените в предлагания проект на Национална програма „Стимулиране на публикационната активност на научноизследователския състав на държавните

висши училища в България в световните бази данни Scopus и Web of Science“ недостатъци: неравнопоставеност на научните организации в България, липса на предвидени средства за осигуряване на по-висока публикационна активност, липса на разграничаване на списанията, рефериране в тези бази данни в зависимост от качеството им, неточности и неясноти във формулировките и други недостатъци не позволяват на този проект да отговори на заложените в него цели и изисква значителната му преработка.

София 20.05.2021

Директор на ИНБ - БАН:

Доц. д-р Катерина Стамболиева -

Автор: Kremena Stefanova (21.05.2021 15:40)

СТАНОВИЩЕ на Научния съвет на Института по океанология към БАН гр. Варна

СТАНОВИЩЕ

на Научния съвет

на Института по океанология към БАН, гр. Варна

Относно: Представен за обсъждане проект на Национална програма „Стимулиране на публикационната активност на научноизследователския състав на държавните висши училища в България в световните бази данни Scopus и Web of Science“

Научният съвет на Института по океанология към Българската Академия на науките (ИО-БАН) изразява своята пълна и безусловна подкрепа към становището на ОС на БАН от 10.05.2021г. (т. 3 от дневния ред) относно публикувания за обсъждане проект на Национална програма „Стимулиране на публикационната активност на научноизследователския състав на държавните висши училища в България в световните бази данни Scopus и Web of Science“. Учените от ИО-БАН изразяват своето категорично възмущение от продължаващата дискриминационна политика спрямо научните организации в системата на БАН.

Основната стратегическа цел на Института по океанология - БАН е развитието на морската наука в България и черноморския регион и превръщането ѝ във фактор за син икономически растеж, основан на знанието и иновациите. В изпълнение на стратегията, една от основните цели е повишаване нивото на изследванията, включително чрез поддържане и разширяване на научните контакти с водещи международни научни центрове за провеждане на съвместни комплексни изследвания по приоритетни направления. Научната продукция в резултат на изследователските усилия и задълбочените научни анализи намира логичен израз в публикуването в научни издания, с акцент върху тези, реферирани и

индексирани в най-авторитетните бази данни – Web of Science (WoS) и Scopus, чиито международно признати наукометрични показатели, каквито са индексите IF, SJR, H и др., представляват обективен показател за оказано реално въздействие върху развитието на науката.

През последните години БАН разработи и въведе система за стимулиране на публикационната активност и цитиранията в реферирани и индексирани издания в Web of Science (WoS) и Scopus, с което се стреми да запази и поднови академичния си състав с компетентни, активни и високопродуктивни учени. Видно от статистиката на самите бази данни Web of Science (WoS) и Scopus, БАН е основния национален генератор на научна продукция с международна видимост и въздействие. Например, в базата данни Scopus публикациите на БАН са 52409 от 3628 учени на Академията.

Ето защо, отказът от подкрепа от страна на МОН по отношение на възможностите за публикуване на научната продукция буди недоумение, като създава среда за разединяване и противопоставяне на научната общност в България. Освен това, демонстрираното отношение допълнително затруднява усилията за поддържане и развитие на научения капацитет в БАН, както и за увеличаване на международна видимост и въздействие на българската наука като цяло.

Бихме желали да подчертаем, че учените от БАН, в частност Институтът по Океанология, и висшите учебни заведения тясно си сътрудничат в изследователската дейност, както и в работата по проекти, като взаимно се допълват. Наред с това, ние се отнасяме с уважение към постиженията и качеството на научната продукция на колегите от ВУЗ.

Предлагаме Проектът да бъде изтеглен, преработен и подложен на ново обсъждане, така че да изпълнява целите на Националната стратегия за развитие на научните изследвания 2017-2030 г. в нейната същност и последователност. Нашият призив е научната общност от БАН да намери своето равнопоставено място в него, наред с другите академични институции в Р България.

От членовете на НС на ИО-БАН

(Протокол № 8/ 18.05.2021 г., т. 2 от дн. ред)

Автор: Татяна Куцарова (21.05.2021 15:15)

Становище на Научния съвет на Института по електроника на БАН

**Становище на Научния съвет
на Института по електроника на БАН**

Относно: Представен за обсъждане проект на Национална програма „Стимулиране на публикационната активност на научноизследователския състав на държавните висши училища в България в световните бази данни Scopus и Web of Science“

Научният съвет на Института по електроника на БАН се запозна с проекта на Национална програма „Стимулиране на публикационната активност на научноизследователския състав на държавните висши училища в България в световните бази данни Scopus и Web of Science“ и изразява становище, че публикуваният документ има дискриминационен характер, нарушава принципите за равнопоставеност и противоречи на европейските критерии за осигуряване на качествен научен продукт.

В нашата съвременност научните изследвания имат комплексен характер, както по своя обект, така и по отношение на състава на изследователските колективи. Значителна част от научните публикации на учените от Института по електроника са съвместни с колеги от висшите училища. Например, само за последните 5 г. са публикувани над 150 научни статии в престижни научни издания, в съавторство с университетски изследователи, което би породило огромна неравнопоставеност между тях. В тази връзка, изключването на Националния научен център - Българската академия на науките и нейните звена от тази програма поражда дълбоко възмущение.

Към мотивите на нашето възражение могат да се добавят и следните факти:

В Българската академия на науките и в частност в Института по електроника от години се прилага методика, която обвързва формирането на трудовите възнаграждения на изследователите с постигнатите конкретни резултати, за стимулиране на качествена и видима публикационна активност.

Българската академия на науките е на първо място в България сред научните организации за 2020 г. според представено класиране на платформа за оценка на научните изследвания SCImago (SIR) за отминалата 2020 година. Класацията обхваща 7024 академични и научноизследователски институции, които са оценени чрез тяхната видимост в мрежата по три различни набора от индикатори, базирани на резултатите от научните изследвания, иновациите и социалното въздействие. През последните две години в подреждането са включени и седем института на БАН, като за последната година са използвани резултатите от петгодишния период 2014-2018 година. Следва да се отбележи и много доброто място, което заемат в тази престижна класация три от институтите на Академията - Институт по органична химия с Център по фитохимия (трето място), Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика (пето място) и Институт по електроника „Акад. Емил Джаков“ (шесто място).

Планираната програма е в противоречие с основните принципи на Националната стратегия за развитие на научните изследвания 2017-2030 г. за прилагане на единни политики и принципи за развитие на научноизследователския сектор на страната.

Предложеният подход ще доведе до още по-тежки кадрови проблеми в БАН, без да реши тежката кадрова криза в университетите – резултат от продължителната погрешна държавна политика в областта на науката и висшето образование.

Настояваме проектът да бъде преработен, като се преустанови дискриминационната политика спрямо БАН!

Препоръчваме включването в програмата на възможности за покриване на разходи за публикации в научни списания с отворен достъп, което е в съответствие с Оперативния план за изпълнение на първия етап на Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 – 2030 и в националната Концепция за прилагане на принципа на отворен достъп до научна информация.

Настояваме държавата да спазва Закона за насърчаване на научните изследвания, който изисква провеждане на единна научноизследователска политика в България, а не действия за разединяване на научната общност!

Становището е прието на заседание на Научния съвет на Института по електроника на 19 май 2021г.

Председател на НС на ИЕ-БАН:

и.д. Директор на ИЕ-БАН:

проф. дн Катя Вутова

доц. Татяна Куцарова

Автор: Сашка Крумова (20.05.2021 19:25)

Становище на Институт по биофизика и биомедицинско инженерство - БАН

Становище относно Проект на Национална програма „Стимулиране на публикационната активност на научноизследователския състав на държавните висши училища в България в световните бази данни Scopus и Web of Science“, предложен за обществено обсъждане от Министерски съвет на Република България

Научният съвет на Институт по биофизика и биомедицинско инженерство към Българска академия на науките (ИБФБМИ-БАН) изразява своето **категорично становище** относно **дискриминационния характер** на Проекта на Национална програма „Стимулиране на публикационната активност на научноизследователския състав на държавните висши училища в България в световните бази данни Scopus и Web of Science“. Този проект е в очевидно противоречие с вече установени стратегически държавни политики, още повече, че БАН е с утвърдена водеща роля в научните изследвания в България и продуцира близо 50% от научната продукция в страната. **С огромно съжаление** отчитаме, че институциите, определящи научната и финансова **държавна** политика, продължават да следват порочния модел, заложен в „Плана за възстановяване и устойчивост на Република България“ за субсидиране **единствено** на висшите

училища, въпреки обосновано критичните мнения на ръководството на БАН и отделните институти. В дискриминирана позиция освен БАН са поставени и Селскостопанска академия и други научни организации извън ДВУ – от една страна поради факта, че за тях по принцип не е предвидено финансиране по тази програма, и от друга – поради факта, че дори и в случаите, когато дадена публикация е в съавторство с колеги от ДВУ, БАН, ССА и други научни организации извън ДВУ, финансиране могат получат само колегите от ДВУ. Това е в явно противоречие с целите на „Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030“, където учените не се делят на учени, работещи в ДВУ и други учени.

Изразяваме нашето становище, че така разработени, **правилата на програмата освен дискриминативни, биха били и неефективни по отношение на осигуряване на качество на научната продукция**, най-малкото поради факта, че Националната програма би стимулирала по-голям брой публикации, но без никаква гаранция за тяхното високо качество. Никъде в програмата няма идентифицирани критерии за качество на публикуваните статии, като импакт фактор, Q-ранг или SJR, което практически **обезмисля програмата**. Няма как да се твърди, че се стимулира **качествена** публикационната дейност, без да са предвидени средства за такси за публикуване, които се изискват от все повече реномирани списания.

В заключение бихме искали да се обърнем към **МОН с настояване да спре дискриминационната политика спрямо БАН** и прилагането на **двойни стандарти** по отношение на учените във висшите училища и учените извън тях! Считаме, че в общ интерес за просперитета на страната ни е наличието на една **единна** научноизследователска общност, към каквата се стремят учените от БАН.

София 20.05.2021

Директор на ИБФБМИ-БАН:

Проф. д-р Таня Пенчева

Автор: Kalina Alipieva (20.05.2021 10:18)

СТАНОВИЩЕ на Научния Съвет на Института по Органична Химия с Център по Фитохимия - БАН

СТАНОВИЩЕ

на Научния Съвет на Института по Органична Химия с Център по Фитохимия - БАН

Относно: Проект за Национална програма „Стимулиране на публикационната активност на научноизследователския състав на държавните висши училища в

На заседание на НС на ИОХЦФ-БАН, проведено на 13.05.2021 г., беше обсъден горепосоченият проект, чиято основна цел е увеличаване броя на научните публикации на държавните висши училища (ДВУ) чрез финансово стимулиране на научноизследователския им състав. **Членовете на НС категорично подкрепиха изразената от Общото Събрание на БАН позиция (**

[Представяме някои факти, които са показателни за основателността на тази позиция:](https://www.bas.bg/2021/05/%d1%81%d1%82%d0%b0%d0%bd%d0%be%d0%b2%d0%b8%d1%89%d0%bd%d0%b0-%d0%be%d0%b1%d1%89%d0%be%d1%82%d0%be-%d1%81%d1%8a%d0%b1%d1%80%d0%b0%d0%bd%d0%b8%d0%b5-%d0%bd%d0%b0-%d0%b1%d0%b0%d0%bd-2/), че Програмата е в разрез с принципите за равнопоставеност, с което подкопава основите на ползотворното научно сътрудничество на Института с учени от ДВУ.</p></div><div data-bbox=)

- ИОХЦФ извършва фундаментални и приложни научни изследвания в дългогодишно ползотворно сътрудничество с научни колективи от ДВУ от цялата страна.
- Равнопоставеност и добри партньорски и колегиални отношения са основата, която позволява успешно изпълнение на научните и научно-приложните задачи в рамките на: националните проекти, финансирани от ФНИ; Националните научни програми, финансирани от МОН; изграждащите се Центрове за върхови постижения и компетентност, финансирани по ОП НОИР, които трябва да продължат.
- Резултатите от голям брой съвместни изследвания с ДВУ се публикуват в съавторство, отразяващо приноса на всеки член на колектива. Например през изминалата 2020 г. учените от ИОХЦФ са публикували 115 статии в списания, индексирани в WoS и Scopus (от общо 133). Според тези бази данни 44% от тях са в категория Q1, а 52% са в съавторство с учени от 15 ДВУ, сред които са СУ “Св. Климент Охридски” (17 общи публикации), ХТМУ (12), МУ-София (9), УХТ-Пловдив (7), ТУ-София (4), ЮЗУ „Неофит Рилски“ (4), Тракийски Университет-Стара Загора (2).
- Предлагащото „насърчаване и подпомагане“ само на част от съавторите – тези от ДВУ, на практика се превръща в прилагане на двойни стандарти и неравнопоставеност на другата част от учените.

Считаме за необходимо преработването на проекта при пълно съблюдаване на исканията, заложили в становището на ОС на БАН. Това би спомогнало за осъществяване на мотивите на проекта - да се осигури високо ниво на научните изследвания и висока компетентност на изследователите в страната, научните им резултати да придобият по-голяма видимост на световно ниво и да се повиши възвръщаемостта на публичните инвестиции в областта на науката.

София, 13.05.2021г.

Председател на НС на ИОХЦФ-БАН:

Директор на ИОХЦФ-БАН:

Автор: Малин Иванов (18.05.2021 10:35)

висящ въпрос!

Като оставим настрана ограничения ресурс, предвиден за реализирането на предвидената политика и явното дискриминиране на научните организации по смисъла на ЗВО /БАН и ССА най-вече/, остава една деликатна тема, която системно се подминава - лицата на повече от една академична длъжност едновременно във Висши учебни заведения и научни организации! Те съвсем не са пренебрежимо малка група и не е много ясно как това явление ще бъде ограничено и къде ще бъдат отчитани техните публикации, цитати и проектна/учебна активност! Проблемът е в пряка връзка и с акредитациите на програми за обучение на докторанти .. Практиката до този момент е за двойно отчитане и съответно финансово ДМС! Няма механизъм за прозрачно отчитане и засичане на подобен произвол и разхищение на обществени средства. Дори след приемане на промените в стратегията на БАН 2018-2030 без посочена афилиация на институцията такива средства да не се изплащат, проблемът ще остане, защото от страна на ВУЗ не би се спазваала, тъй като това не е техен проблем. И как тогава планираната програма би ограничила двойното финансиране!?! Без ограничаване на практиката да се заемат конкурсни длъжности на половинки, четвъртинки и пр. този проблем няма да бъде преустановен!

Автор: Николай Витанов (27.04.2021 22:25)

Дискриминация на БАН

Да оставим настрана това, че е налице явна дискриминация на БАН. Като ще стимулирате публикационната активност, стимулирайте я за всички. Добре е да се запитате - защо научната продукция в университетите е ниска и как се вдига на крака изостанала научно технологична система. Отговорът го е дал Макс Планк когато кайзер Вилхелм го е накарал да направи германската научно-технологична система така, че да изпревари системата на Британската империя. И Планк го прави. И в плана на Планк няма стимулация на "бичене" на статии. Там се стимулират други неща.

Но както се казва - имате бол пари, давате ги. Като свърши програмата, ще свърши и биченето на статии. Ще възпитате хора, които ще чакат да им дадете бонус, за да публикуват нещо. Това вече е опитвано на други места, с горния резултат.

Аз, както е известно, от организация на науката нищо не разбирам. И не мога да се меря с корифеите, които ви съветват. Та публикувайте тая бележка от общественото обсъждане и като се усвоят парите по програмата, може да ме изправите пред набичените статии и да ме попитате, какво мисля за тях. Аз ще

основа дълбокото си незнание на книгата

Nikolay K. Vitanov. Science dynamics and research production. Indicators, indexes, statistical laws and mathematical models, Springer, Cham, Switzerland, 2016

и ще ви напомня за тази бележка

Весели празници

Николай К. Витанов

27.04.2021

История

Начало на обществената консултация - 21.04.2021

Приключване на консултацията - 21.05.2021

Справка за получените предложения

Справка или съобщение.

Окончателен акт на Министерския съвет
